

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.V.40.013/2023/4.

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvéd1 Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: ügyvéd1 ügyvéd)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2 Ügyvédi iroda (cím4, ügyintéző: ügyvéd2 ügyvéd)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

az alperes 100. sorszám alatt

A per tárgya:

biztosítási szerződésből eredő igény

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

5.G.40.008/2020/99. számú ítélet

Ítélet

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatja, az alperes kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontját 2015. július 3. napjában állapítja meg. Ezt meghaladóan tekinti a keresetet elutasítottnak.

Mellőzi annak megállapítását, hogy a felek viselik a saját perköltségüket és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.049.917 (egymillió-negyvenkilencezer-kilencszáztizenhét) forint elsőfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. óta a cím5. szám alatt panziót, éttermet üzemeltet, amely 2008-ban Wellness részleggel bővült. A felperes épületei két helyrajzi számon vannak nyilvántartva, külön a cégnév1 és külön a cégnév2 épület. A felperes 2004. május 21. napjától határozatlan időre az alperessel ... Basic II. típusú vagyon- és felelősségbiztosítási szerződést kötött, mindkét épületre, azok berendezési tárgyaira, és az épületgépészetre. A szerződéskötés időpontjában mindkét épület alulbiztosított volt.
- [2] helységnév várost és környékét 2014. szeptember 13-án felhőszakadásból keletkező nagy mennyiségű csapadék árasztotta el, amely árvizet okozott. A felperes épületegyüttese 1-1,5 méter magasságú sárral, szennyvízzel szennyezett víz alá került és legalább 24 órát víz alatt volt. A szennyezett víz nemcsak az ingatlanok udvarára, de az épületekbe is befolyt, a földszinti helyiségeket elárasztotta. Az elárasztás az épület alapszerkezetét és a benne levő ingóságokat, elektromos berendezéseket károsította.
- [3] A felperes a kárigényét 2014. szeptember 15. napján az alperesnél bejelentette. Az alperes 2015. augusztus 26-án és 2015. október 14-én a felperesnek mindösszesen 6.749.024 forintot fizetett meg, ebből 2.353.860 forintot gépekre, berendezésekre, a fennmaradó 4.395.164 forint az ingatlanokra került elszámolásra.
- [4] Az alulbiztosítottság mértékére figyelemmel a felperest összesen – a káresemény időpontját alapul véve – a két ingatlan és az ingóságok pótlására 39.414.716 forint illeti meg, az alperes teljesítését figyelembe véve 35.019.550 forinttal tartozik az alperes.
- [5] A felperes módosított kereseti kérelmében kérte az alperest 97.595.975 forint, valamint ezen összeg után a káresemény bekövetkezésének időpontjától számított késedelmi kamat megfizetésére kötelezni. A biztosítási szerződésből eredő szolgáltatást 2022. évi árakon kérte elszámolni, hivatkozva a Ptk. 6:534.§ (1) bekezdésére, mely lehetővé teszi az értékviszonyok jelentős változása és az időmúlás okán az okozott kár ítélethozatalkori értékviszonyok szerinti elszámolását.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, a követelés elévült, mert a vagyonbiztosítási feltételek XX.1. pontjában egy éves elévülési időben állapodtak meg. Érdemi ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes káreseménnyel felmerült kárát már megtérítette, ezt meghaladó igénye nem bizonyított. Emellett hivatkozott arra is, hogy az ingatlanok a szerződéskötéskor alulbiztosítottak voltak. Vitatta, hogy a felperesnek a jelenlegi értékviszonyok alapján járna az elszámolás, utalva arra, hogy a biztosítási szerződés a kár bekövetkezésekor értéken való elszámolásra ad lehetőséget.
- [7] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 35.019.555 forintot biztosítási jogviszonyból eredő szolgáltatás teljesítése címén, és ezen összegnek 2014. október 15. napjától kezdődően a késedellel érintett naptári fél éves napján érvényes jegybanki alapkamat 8%-kal növelt értékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek a saját perköltségüket maguk viselik. Nem fogadta el az alperes elévülési kifogását, utalt arra, hogy a megismételt eljárásban lehetősége volt arra, hogy bizonyítást folytasson le az egy éves elévülési idő tekintetében, és meg sem kísérelte bizonyítani azt, hogy a felperest a szerződés megkötése során tájékoztatta, és a felperes kifejezett elfogadó nyilatkozatot tett. Ennek okán az általános szerződési feltételnek minősülő kikötés nem vált a szerződés részévé, ezért az általános öt

éves elévülési határidő érvényesül. A kereset érdemi vizsgálatakor kifejtette, hogy a szerződés részét képező ÁSZF rendelkezései szerint az alperes vállalta, hogy biztosítási díj ellenében a kötvényben, illetve a mellékleteiben és a szabályzatokban megállapított mértékben és feltételek szerint a biztosítási esemény általa biztosított vagyontárgyban közvetlenül okozott károkat megtéríti. A két helyrajzi számon nyilvántartott épületekben az alperes helytállási kötelezettsége mértékét az eljárás során kirendelt igazságügyi építészszakértő aggálytalan szakvéleménye alapján a kár bekövetkezés kori értékét elfogadva állapította meg. Szintén igazságügyi szakvélemény alapján megállapította, hogy a szerződéskötéskor a felperes mindkét ingatlana alulbiztosított volt, ezért a biztosító helytállási kötelezettsége arányosan áll fenn. Kifejtette, hogy az alperesi szolgáltatás teljesítésének időpontja – a keresettől eltérően – a kárbejelentéstől számított harmincadik nap, ezért a késedelmi kamat kezdő időpontját 2014. október 15. napjával határozta meg azzal, hogy a szolgáltatás az általános forgalmi adóra nem terjed ki. A perköltség körében megállapított a pervesztesség-pernyertesség arányát, ami a felperesre terhesebb, ez alapján osztotta meg a feljegyzett illetéket a felek között, figyelemmel volt mindkét fél részéről az előlegezett szakértői díjra, mely megközelítőleg azonos volt, és miután az alperes a perre okot adott, a pereskedésre az egy éves elévülésre hivatkozással és az elégtelen teljesítés miatt került sor, a követelés nem eltűzött, a mai értéken számolva reális, a jelen eljárásában még alkalmazandó az 1952. évi III. törvény 78.§ (1) bekezdése és a 81.§ (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét.

- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak anyagi jogi felülbírálata körében részben a megváltoztatását és a késedelmi kamat kezdő időpontját 2023. március 2. napjában – az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjában – kérte megállapítani. Kérte továbbá a felperest az alperes pernyertessége arányában 1.094.706 forint + áfa perköltség megfizetésére kötelezni. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a tőkeösszeg után fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját. Az ÁSZF szerint, ha a biztosított és a károsult a kár jogalapját vagy összecszerűségét igazoló iratot tartozik bemutatni, úgy a 30 napos határidő attól a naptól számítandó, amikor az utolsó, a kár elbírálásához szükséges irat a biztosító kárrendezési egységéhez megérkezett. A peres eljárásban a szakértő még 2022. október 22-én is úgy nyilatkozott, hogy nem áll rendelkezésére minden adekvát adat, illetve a 94. sorszámú jegyzőkönyv szerint az alulbiztosítottság vizsgálata csak a per során rendelkezésre álló iratok alapján állapítható meg, ennek okán a fizetési kötelezettségével nem esett késedelembe. A szolgáltatási összeg a bíróság mérlegelési körébe tartozó volt, így a mérlegelés időpontjával, azaz elsőfokú bíróság ítéletével vált esedékessé az alperes fizetési kötelezettsége.
- [9] A perköltség körében utalt arra, hogy az előlegezett szakértői díj megközelítőleg azonos, azonban a pernyertesség-pervesztesség aránya az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérő, az alperes 64%-ban lett pernyertes, a kereset eltűzött. A perbeli biztosítási szerződés nem a mai ár- és értékviszonyokhoz, hanem a káridőpontkorinak értékhez köti az alperes fizetési kötelezettségét, így a marasztalás 2/3-át meghaladó követelés eltűzött, a felperest nem illeti meg a perköltség kedvezmény. A nagyjából pervesztéses felperes köteles – pervesztessége arányában – az alperes perköltségét megfizetni, mely pertárgyérték alapulvételével számolva 1.094.706 forint + áfa.
- [10] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyesen állapította meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját is. A kárigényét már 2014-ben benyújtotta, ami az elbíráláshoz elégséges volt. Helyes az elsőfokú bíróságnak a perköltség körében kifejtett jogi érvelése is, az alperes a perre okot adott az elévülési kifogásra, valamint

a teljesítésre hivatkozva, így méltányosan járt el az elsőfokú bíróság, amikor perköltséget nem állapított meg.

- [11] A fellebbezés részben megalapozott.
- [12] A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás iratai alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:
- [13] Az alperes a felperes tulajdonában álló ingatlanon utoljára 2015. május 14-én tartott helyszíni szemlét és erről kárfelvételi jegyzőkönyvet készített. 2014. szeptember 28-án kelt a panzió épülete javítási költségvetése, az élménypépészet helyreállítási költségeiről 2014. október 2-ai az árajánlat, 2014. november 10-én kelt tervezői és kivitelezői vélemény, 2015. január 9-én kelt a helységnév Város Jegyzőjének igazolása a csapadék által a felperesi ingatlanokban keletkezett kárról, 2015 május 4-én kelt a rongálódott bútordarabok cseréjére az árajánlat, és a felperes 2015. június 3-án küldte meg az ingatlanban található műszaki berendezések helyreállítási költségeiről a szakvéleményt elektronikus úton. Ezt követően az alperes 2015. augusztus 26-án készített elszámolást és fizetett ki a felperesnek 4.993.210 forintot.
- [14] A szerződés mellékletét képező ÁSZF VII/17. pontja szerint a biztosító szolgáltatási kötelezettsége a káresemény bejelentését követő harmincadik napon esedékes. Ha a biztosított és a károsult a kár jogalapját vagy összecszerűségét igazoló iratot tartozik bemutatni, úgy a harminc napos határidő attól a naptól számítandó, amikor az utolsó, a kár elbírálásához szükséges irat a biztosító kárrendezési egységéhez megérkezett.
- [15] A másodfokú bíróság a fentiek szerint kiegészített tényállás alapján nem ért egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi érvelésével, hogy az alperes a biztosítási szerződésen alapuló szolgáltatás teljesítésével a káresemény bejelentésétől számított 30 nap elteltével esett késedelembe. Az ÁSZF VII. fejezete tartalmazza a biztosító szolgáltatási kötelezettsége szolgáltatásának szabályait és a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges dokumentumokkal kapcsolatos rendelkezéseket, feltételeket. A VII/17. pont valóban úgy rendelkezik, hogy a biztosító szolgáltatási kötelezettsége a káresemény bejelentését követő harmincadik napon esedékes, de rögzíti azt is, hogy ha a biztosított és a károsult a kár jogalapját vagy összecszerűségét igazoló iratot tartozik bemutatni, úgy a harminc napos határidő attól a naptól számítandó, amikor az utolsó, a kár elbírálásához szükséges irat a biztosító kárrendezési egységéhez megérkezett.
- [16] Az elsőfokú eljárásban csatolt iratok szerint a felperes a kárbejelentést követően számtalan iratot (pl. helységnév Város Jegyzője igazolása, panzió épületének javítási költségvetése, élménypépészet kárfelmérés ,bútordarabok cseréjéről árajánlat stb.) nyújtott be az alperesnek a kárfelmérés során, a legutolsó ilyen irat a 2015. június 3-án mellékletben elektronikus levél útján megküldött, a perbeli káreseménnyel kapcsolatos meghibásodott műszaki berendezésekről készült szakértői vélemény (5.G.40.062/2017/28/10.). Az alperes ezt követően nem kért további iratot a felperestől, nem tartott helyszíni szemlét és a felperes többszöri sürgetésére a 2015. június 3. napjától számított harmincadik nap, 2015. július 3. helyett csak 2015. augusztus 26-án küldte meg az elszámolást és utalt át 4.993.210 forintot.
- [17] A másodfokú bíróság nem ért egyet az alperesnek azzal a fellebbezési érvelésével, hogy az ÁSZF-ban megjelölt, a kár jogalapját és összegét megalapozó iratok a peres eljárás során beszerzett szakvélemények, ennek okán ezek mérlegelésének időpontja az esedékesség időpontja. Az alperes a levelezés szerint a saját számításait – az iratok, kárfelvételi jegyzőkönyvek alapján – már 2015. augusztus 26-án elvégezte, és teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségét. A felperes vitatására végezte el aztán a felülvizsgálatot és 2015. október 14-én a kiegészített, újabb számításai alapján figyelemmel arra, hogy két épület

biztosítása történt, újabb kifizetést eszközölt, majd lezárta a kárbejelentési eljárást. Az ÁSZF szerinti biztosítási szolgáltatás teljesítésének határideje ennek okán nem lehet a felperes további követelését tartalmazó keresete alapján indult bírósági peres eljárásban hozott elsőfokú ítélet időpontja.

- [18] Mindezek okán a másodfokú bíróság a biztosítási szolgáltatás teljesítésének határidejét és így a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját - az elsőfokú bíróság ítéletét e körben megváltoztatva, - 2015. június 3. napjától számított harmincadik napban: 2015. július 3. napjában állapította meg. Az alperes tehát az elsőfokú ítéletben megállapított 2014. október 15. napja helyett 2015. július 3. napjától kezdődően köteles a fellebbezéssel nem érintett tőkeösszeg után a Ptk. 6:48.§ (2) és (3) bekezdése szerinti mértékű kamatot fizetni.
- [19] A másodfokú bíróság az alperesnek a perköltség körében kifejtett jogi érvelésével azonban egyetért. Az 1952. évi III. törvény 83.§ (2) bekezdése szerint, ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt meg, de a követelt összeg nem tekinthető eltúlzottnak.
- [20] Vannak tehát olyan esetek, amikor önmagában a megítélt követelés összegének a megállapítása során a bíróságot mérlegelési jog illeti meg, azaz a pervesztesség-pernyertesség arányának egy része független a fél anyagi jogi helyzetétől és a perbeli cselekményeitől, ilyen esetben a Pp. a perköltségtérítés szempontjából e kockázatot valóban nem telepíti a félre. Tehát, ha a fél követelése nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, akkor a felet a perköltségviselés szempontjából teljesen pernyertesnek lehet tekinteni akkor is, ha a bíróság döntése szerint a keresetnek csak egy része volt alapos.
- [21] A jelen esetben – ahogy ezt az alperes is fellebbezésében részletezte – a megítélt összeg és a felemelt kereseti kérelem összege között fennálló számottevő különbségre tekintettel az állapítható meg tényként, hogy a felperes által követelt összeg a marasztalási összeghez képest nyilvánvalóan eltúlzott volt, annak majdnem a háromszorosa. A felperes hivatkozva a Ptk. szerződésen kívüli károkozás körében rögzített szabályára (Ptk. 6:534.§ (1) bekezdés) a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján kérte a helyreállítás költségében marasztalni az alperest. A felperes a kereseti kérelmét azonban az alperessel kötött biztosítási szerződésre alapította, mely egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a káreseménykori értéken köteles az alperes a szerződésben vállalt szolgáltatását teljesíteni, ennek okán a Ptk. hivatkozott, szerződésen kívüli kártérítésre vonatkozó rendelkezése nem alkalmazható és méltányosságból sem lehet eltérő szabályt alkalmazni.
- [22] A peres felek mindegyike a perköltség részét képező ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának alapulvételével, azaz a pertárgyérték alapján kérte elszámolni. A pervesztesség-pernyertesség aránya a felperes javára 36%, az alperes javára 64% (a felemelt kereseti kérelem: 97.595.975 forint, az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeg: 35.019.550 forint), így az IM rendelet 3.§ (2)bekezdés b) pontja alapján a felperesnek a pernyertessége okán 1.250.586 forint + ÁFA= 1.588.244 forint, míg az alperesnek 2.077.292 forint + ÁFA=2.638.161 forint összegű munkadíj jár, ennek különbözete 826.706 forint + ÁFA=1.049.917

forint. A felperes az 1952. évi III. törvény 81.§ (1) bekezdése alapján tehát köteles az alperesnek 1.049.917 forint elsőfokú ügyvédi munkadíjat megfizetni.

- [23] A fenti indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta a rendelkező részben írtak szerint.
- [24] Az alperes fellebbezése nagyjából megalapozott volt, ezért az 1952. évi III. törvény 81.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni az alperes által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5), (6) bekezdése alapján - miután a fellebbezés szerint a pertárgyértéke nem meghatározható – számított, a fellebbezés benyújtásával összefüggésben kifejtett munka mennyiségével arányban álló ügyvédi munkadíjat.

Pécs, 2023. május 11.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró